

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/1029/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6611217860
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6611217860.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcov 1/ O. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 2/ P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 3/ D. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. X.mája XX/X, A., štátny občan Slovenskej republiky, 4/ maloletá J. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, A., zast. zákonnými zástupcami rodičmi: P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., R. 10X/XX, štátny občan Slovenskej republiky a D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., štvrť 1. E. XX/X, štátny občan Slovenskej republiky a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom, 5/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 6/ G. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky, 7/ maloletá C. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XX, A., zast. zákonnými zástupcami rodičmi: P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky a G. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX/XX, A., štátny občan Slovenskej republiky a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako kolíznym opatrovníkom proti žalovanej 1/ W. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X, T., štátny občan Slovenskej republiky, 2/ I. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXX/XXX, A., štátny občan Slovenskej republiky, v konaní o určenie okruhov dedičov zo zákona, o odvolaní žalobcov 2/,3/,4/,5/,6/,7/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 9C/181/2011-173 zo dňa 13. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, ktorou súd žalobu žalobcov 2/ P. A., 3/ D. A., 4/ maloletej J. A., 5/ P. P., 6/ G. P., 7/ maloletej C. P. o určenie, že sú dedičmi po poručiťovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX zamietol a v časti, v ktorej prvostupňový súd rozhodol, že žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania proti žalobcom 2/ až 7/ nepriznáva z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd vo veci rozhodol a určil, že žalobca 1/ O. T., nar. XX.XX.XXXX je dedičom po poručiťovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX.

Žalobu žalobcov 2/ P. A., 3/ D. A., 4/ maloletej J. A., 5/ P. P., 6/ G. P., 7/ maloletej C. P. o určenie, že sú dedičmi po poručiťovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, proti žalovanej W. T. zamietol.

Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania proti žalobcom 1/ až 7/ nepriznal.

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol: „Žalobcovia 1/ až 7/ podali na Okresnom súde Lučenec dňa 09.12.2011 žalobu o určenie, že sú dedičmi po poručiťovi E.. C. T., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX proti žalovanej W. T..

Okresný súd Lučenec rozhodol rozsudkom č.k. 9C/181/2011-111 zo dňa 18.12.2012 tak, že žalobu žalobcov 1/ O. T., 2/ P. A., 3/ D. A., 4/ maloletej J. A., 5/ P. P., 6/ G. P., 7/ maloletej C. P. o určenie, že sú dedičmi po poručiťovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, proti žalovanej W. T. zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobcovia v 1/ až 7/ rade.

Krajský súd Banská Bystrica rozhodnutie Okresného súdu Lučenec zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie

V súlade s právnym názorom Krajského súdu Banská Bystrica prvostupňový súd uznesením č.k. 9C/181/2011-148 zo dňa 12.03.2014 pripustil súd, aby do konania pristúpil ďalší účastník I. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude vystupovať v konaní ako žalovaná 2/. Žalobcovia 1/ až 7/ v súlade správnym názorom Krajského súdu Banská Bystrica navrhli, aby I. T. vstúpila do konania ako ďalší účastník.

Súd vo veci vykonal dokazovanie opätovným vypočutím účastníkov konania, prečítaním pripojeného spisu sp. zn. 9D/476/2010, správy Obce Lovinobaňa, výsluchom svedkyne L. I., svedkyne H.. L. Z., zmluvy, ktorá bola spísaná na Notárskom úrade v Lučenci dňa 03.05.1999 pod NZ 110/99, N 119/99, výpisu z listu vlastníctva číslo XXX a XXX katastrálne územie A., kúpnej zmluvy spísanej do notárskej zápisnice dňa 27.06.1997, výpisu z listu vlastníctva číslo XXX Správy katastra A., rozhodnutia Obvodného úradu A. zo dňa 26.03.1996 číslo PRÁV/1996-MATR, zmluvy o pôžičke, potvrdením Prvej stavebnej sporiteľne a.s. zo dňa 23.07.1997, 23.06.2010, sobášneho listu o uzavretí manželstva P. J. a G. P., sobášneho listu o uzavretí manželstva P. T. a D. A., pracovnej zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi zamestnávateľom O. T. a Mitas a.s. Praha 10, prehlásenia zo dňa 24.05.2000, pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9C/8/92, sp. zn. 9P/82/2012, sp. zn. P159/92, na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav.

Prvostupňový súd rozhodol podľa § 175k ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku, § 474 ods. 1, 2, § 115 Občianskeho zákonníka. Podľa § 1 ods. 1, 2, § 18, § 19 ods. 1,2, § 20 ods. 1,2,3, § 71 ods. 1,2 Zákona o rodine.

Vyššie uvedené zákonné ustanovenia súd aplikoval na zistený skutkový stav.

Z pripojeného spisu sp. zn. 9D/476/2010 bolo preukázané, že na Okresnom súde Lučenec prebieha dedičské konanie po poručiťovi E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX. Manželstvo E.. C. T. a I. T. bolo bezdetné, takže nastupujú dedičia II. skupiny, pretože keď niet potomka, ktorý by dedil, t.j. ak poručiťel nemal deti, alebo ak sa ani jeden z potomkov nedožil jeho smrti, prípadne všetci potomkovia sú nespôsobilí dediť, nastupujú dedičia II. skupiny podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Žalobcovia 1/ až 7/ tvrdili, že sú dedičmi po poručiťovi E.. C. T., ktorý zomrel XX.XX.XXXX, pretože najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou žili s ním v spoločnej domácnosti, starali sa o spoločnú domácnosť. Súdny komisár pripravil návrh uznesenia a odkázal žalobcov 1/ až 7/ na podanie žaloby o určenie, že sú dedičmi po nebohom poručiťovi. Žalobcovia 1/ až 7/ žalobu na Okresnom súde Lučenec dňa 09.12.2011 včas podali proti matke poručiťela - W. T..

Na riešenie a rozhodnutie sporu o dedičstvo je príslušný súd, v ktorého obvode prebieha dedičské konanie podľa § 88 ods. 1 písmeno ch) Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka do II. dedičskej skupiny zákon zaradil tri kategórie dedičov: 1/ manžela, 2/ poručiťelových rodičov, 3/ spolužijúce osoby. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia teda po poručiťovi nesporne dedí manželka I. T., pretože v čase smrti E.. C. T. trvalo platné manželstvo s ňou. Manželka dedí najmenej polovicu celého dedičstva po E.. C. T.. Popri manželke dedí v II. dedičskej skupine matka poručiťela E.. C. T.. U ďalších dedičov II. skupiny rozhoduje faktický pomer. Dedičmi môžu byť aj vzdialenejší príbuzní, alebo i osoby bez akéhokoľvek príbuzenského pomeru k poručiťovi. Musia však splniť v čase smrti poručiťela nasledovné podmienky: a) musia žiť s poručiťelom v spoločnej domácnosti, b) najmenej po dobu jedného roka pred smrťou sa starali o spoločnú domácnosť, alebo boli odkázaní výživou na poručiťela.

Pojem domácnosti definuje § 115 Občianskeho zákonníka. V zmysle tohto ustanovenia domácnosťou je skutočné trvalé spolužitie dvoch alebo viacerých osôb v spotrebnom spoločenstve. Základným atribútom domácnosti je spoločné uhradzovanie nákladov na potreby jednotlivých jej členov. Spoločnú domácnosť tvoria z hľadiska § 474 aj tí, ktorí spoločne uhradzujú len tú časť osobných potrieb, ktorá súvisí napríklad s bývaním, stravovaním, kým ďalšie potreby ako ošatenie, kultúru a podobne si obstarávajú a uhradzujú sami. Pre posúdenie spoločnej domácnosti nie je rozhodujúce bydlisko jej členov podľa evidencie obyvateľstva. Toto evidenčné bydlisko nemusí byť vždy miestom, kde konkrétna osoba skutočne žije. Preto je potrebné v každom prípade starostlivo skúmať miesto faktického žitia osoby, ktorá si dedičské právo uplatňuje z titulu spolužitia s poručiťelom v spoločnej domácnosti. Ďalším znakom spoločnej domácnosti je trvalosť. Pre vznik subjektívneho dedičského práva zákon vyžaduje, aby spoločná domácnosť trvala najmenej po dobu jedného roka, pričom tento stav sa počíta späťne odo dňa poručiťelovej smrti. Spoločná domácnosť po dobu jedného roka musí predchádzať smrti poručiťela bezprostredne.

Z výpovede žalobcu O. T. vyplynulo, že mal evidovaný trvalý pobyt v rodinnom dome v A.. Býval v spoločnej domácnosti so žalovanou 2/ a jej manželom. Pretože na území Slovenskej republiky si nenašiel prácu, prechodne sa zdržoval v H.. Spolužitie v spoločnej domácnosti nie je závislé na bydlisku, ktoré je ohlásené v evidencii obyvateľstva, ale dôležité je, kde občan žije, s úmyslom trvale sa zdržovať na určitej adrese. Žalovaná 2/ potvrdila, že syn mal v rodinnom dome svoju izbu, všetky svoje osobné veci, okrem tých, ktoré nevyhnutne potreboval pre miesto prechodné pobytu, prispieval do spoločnej domácnosti finančne. Za prerušenie spolužitia sa nepovažuje ak spoloživca osoba sa dočasne zdržuje na inom mieste, čo je prípad žalobcu 1/. Od sobáša svojej matky s C. T. žil s nimi v spoločnej domácnosti len v období, keď si nevedel nájsť zamestnanie na území Slovenskej republiky, býval dočasne v H., takže žalobca 1/ si dôvodne uplatňuje dedičské právo z titulu spolužitia s poručiteľom v spoločnej domácnosti. Spolužitie bolo jednoznačne trvalé.

Súd zdôrazňuje, že nikto nemôže byť príslušníkom dvoch domácností súčasne. Spolupatričnosť k jednej domácnosti bráni fyzickej osobe, aby súčasne založila iné spotrebné spoločenstvo. Znamená to, že po poručiteľovi nededia manželkine deti, ktoré síce od svojho detstva žili s poručiteľom a jeho manželkou v spoločnej domácnosti, ale pred smrťou E.. C. T. uzavreli manželstvo a založili si vlastnú domácnosť. Dcéra manželky poručiteľa - žalobkyňa 2/ P. uzavrela manželstvo so žalobcom 3/ D. A. dňa XX.XX.XXXX, kedy si žalobcovia 2/ a 3/ založili vlastnú domácnosť. Obidvaja podnikajú ako živnostníci, neboli teda odkázaní výživou na poručiteľa. Z ich spolužitia pochádza žalobkyňa 4/ maloletá J. A., nar. XX.XX.XXXX, ku ktorej majú vyživovaciu povinnosť rodičia - žalobcovia 2/ a 3/, takže aj pokiaľ žalobcovia posledný rok pred smrťou poručiteľa žili s ním v rodinnom dome, mali vlastnú domácnosť, a vzťahy medzi žalobcami 2/, 3/, 4/, sa spravovali príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine, na ktoré súd poukazuje vyššie. Pokiaľ sa finančne podieľali na výdavkoch spojených s bývaním, stravovaním, neznamená to, že spĺňajú podmienky, ktoré vyžaduje ustanovenie § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa 5/ P. P. uzavrela manželstvo so žalobcom 5/ G. P. dňa XX.XX.XXXX, ktorá skutočnosť bola preukázaná sobášnym listom. Zo spolužitia sa im narodila maloletá C. P. dňa K., ktorá v konaní vystupuje ako žalobkyňa 7/. Uzavretím manželstva žalobcovia 5/ a 6/ založili vlastnú domácnosť. Nemôžu byť príslušníkmi dvoch domácností súčasne. Spolupatričnosť jednej domácnosti bráni žalobkyňi 5/, aby bola súčasne príslušníčkou iného spotrebného spoločenstva, teda spoločenstva E.. C. W. a jeho manželky. Pravdou je, že žalobkyňa 5/, žalobca 6/ a maloletá C. P. žili na tej istej adrese ako E.. C. T. a jeho manželka od narodenia maloletej C.. Časť rodinného domu, ktorá slúžila ako hospodárska budova, si prestavali na bývanie. Žalobkyňa 5/ je živnostníčka a žalobca 6/ je zamestnancom PPS Group, Detva, takže neboli odkázaní výživným na poručiteľa. Vyživovaciu povinnosť voči maloletej C. P. majú rodičia podľa § 62 a nasledovné Zákona o rodine. U maloletých detí sa príslušnosť k domácnosti určuje dohodou rodičov alebo rozhodnutím súdu. Maloleté deti J. A. a C. P. bývali v domácnosti svojich rodičov. Rodičia sa starali o ich výchovu. Rodičia maloletých detí - žalobkyňa 2/ a žalobca 3/, žalobkyňa 5/ a žalobca 6/ žijú usporiadaným rodinným životom. Spoločnú domácnosť nezrušili.

Na adrese A., R. XXX/XX boli príslušníkmi jednej domácnosti E.. C. T. a jeho manželka I. T.. Ďalšiu domácnosť vytvorili P. A., D. A., maloletá J. A. a tretou domácnosťou bola P. P., G. P. a maloletá C. P.. Vzťahy v rodine sa spravujú ustanoveniami § 18 a nasledovné Zákona o rodine. Z týchto dôvodov po poručiteľovi v zmysle § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka nededí dcéra manželky poručiteľa P. A., P. P. a ich manželka a maloleté deti, aj keď dcéry manželky poručiteľa od detstva žili s ním v spoločnej domácnosti a zrejme mal k nim veľmi silné citové väzby, veď aj priezvisko mali po C. T.. Pretože si založili vlastné rodiny, netvorili už spoločnú domácnosť s E.. C. T. a jeho manželkou. Pokiaľ sa podieľali na výdavkoch spojených s bývaním, platbami za elektrinu, kúrenie, prípadne prispievali na stravu, pretože žili v inom spotrebnom spoločenstve, platili výdavky z toho dôvodu, že bývali v nehnuteľnosti, ktorá nebola ich vlastníctvom. Žalobcovia 2/ až 7/ neboli odkázaní výživným na poručiteľa, keďže manželka majú voči sebe navzájom vyživovaciu povinnosť a deti sú odkázané výživným na svojich rodičov podľa § 62 na nasledovné Zákona o rodine.

Z týchto dôvodov súd žalobu žalobcov 2/ až 7/ proti žalovanej zamietol.

Žalovaná 1/ bola v konaní úspešná. Trovy konania jej nevznikli, preto súd rozhodol tak, že žalovanej 1/ náhradu trov konania nepriznáva.

Žalovaná 2/ bola v konaní úspešná. Trovy konania jej nevznikli, preto súd rozhodol tak, že žalovanej 2/ náhradu trov konania nepriznáva“.

Proti rozsudku okresného súdu podali žalobcovia 2/, 3/, 4/, 5/, 6/ a 7/ odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že určí, že sú dedičmi po poručiteľovi E.. C. T., nar. XX. XX. XXXX, ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX. Odvolanie podali v súlade s ust. § 205 ods. 2 písm. a) OSP, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. h) OSP, súd prvého stupňa nesprávne vec

právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, z dôvodu § 205 ods. 2 písm. d) OSP, súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP, rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho posúdenia veci.

Odvolatelia majú za to, že na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že všetci žalobcovia vytvárali spoločnú domácnosť a boli medzi nimi veľmi silné citové a rodinné väzby. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa 2/ ako aj žalobkyňa 5/ uzatvorením manželstva so žalobcami 3/ a 6/ si založili vlastnú domácnosť, pričom prvostupňový súd zdôraznil, že nikto nemôže byť príslušníkom dvoch domácností. Poukázali na to, že žili s porúčiteľom v spoločnej domácnosti. Dnes, vzhľadom na finančné hľadisko nie je výnimočné spolužitie viacerých generácií v jednej domácnosti, ako to bolo v ich prípade, kedy aj po uzavretí manželstva naďalej zotrvali v spoločnej domácnosti s porúčiteľom E.. C. T. a jeho manželkou. Uzatvorením manželstva neprejavili vôľu vystúpiť zo spoločnej domácnosti, ale práve naopak, v dôsledku tohto aktu uzatvorenia manželstva pribudli do ich domácnosti noví členovia v podobe ich manželov a následne po narodení detí sa aj tieto automaticky stali členmi ich domácnosti. Podľa názoru prvostupňového súdu vytvárali samostatné domácnosti žalobcovia 2/, 3/ a 4/, ďalšiu domácnosť žalobcovia 5/, 6/ a 7/, čo však nie je v zhode so skutkovým stavom. V dôsledku prejavu vôle zomrelého porúčiteľa E.. C. T., sa jeho domácnosť rozrástla o ďalších členov - žalobcov, ktorým on sám ponúkol bývanie v jeho dome, čím prejavil vôľu vytvoriť s nimi spoločnú domácnosť. Fungovanie ich domácnosti bolo bezproblémové, všetci sa podieľali dobrovoľne na plnení úloh súvisiacich s chodom domácnosti, spoločne uspokojovali potreby ich veľkej rodiny, či už z finančného hľadiska pri zabezpečovaní stravovania, zásob palivového dreva na zimu, úhrade nákladov spojených s bývaním, ale aj z hľadiska vzájomnej pomoci pri rekonštrukčných prácach rodinného domu, ako aj pri bežných opravách a údržbe nehnuteľností. Všetci sa vzájomne podporovali, organizovali spoločné oslavy sviatkov členov domácnosti, tešili sa z úspechov jednotlivých členov rodiny, poskytovali si vzájomnú podporu a pomoc. Práve porúčiteľ bol akýmsi tmelom v rodine a stále ich viedol k súdržnosti a k pocitu spolupatričnosti k rodine. Práve on mal najväčší záujem, aby sa ich rodina udržiavala pokope, o súdržnosť celej rodiny, o jej spoločné fungovanie v jednej domácnosti, čo možno vyplynulo aj z toho, že jeho vzťah s vlastnou matkou - žalovanou 1/ nebol dobrý a nakoľko aj porúčiteľ nemal vlastné deti. Bol rád, keď mal pri sebe ľudí, ktorých považoval za svojich najbližších. Majú za to, že v prípade všetkých žalobcov sú z hľadiska konkrétnych skutkových okolností splnené všetky zákonné náležitosti na to, aby všetci žalobcovia mohli byť považovaní za dedičov po zomrelom porúčiteľovi E.. C. T. v zmysle ust. § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako osoby, ktoré žili s porúčiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť, alebo boli odkázaní výživou na porúčiteľa.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie žalobcov viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozhodnutie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 pís. f) OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 474 Občianskeho zákonníka, ak nededia porúčiteľovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, porúčiteľovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s porúčiteľom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na porúčiteľa.

Pre správne rozhodnutie vo veci je potrebné vyriešiť spornú otázku vedenia spoločnej domácnosti žalobcov 2 až 7 s porúčiteľom.

Podľa § 115 Občianskeho zákonníka domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

Spoločnou domácnosťou v zmysle ust. § 115 a 475 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa v ustálenej judikatúre rozumie spolužitie dvoch, alebo viacerých fyzických osôb, ktoré spolu žijú trvale a ktoré spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby. Fyzické osoby si nemusia byť blízke (v zmysle ust. § 116 Občianskeho zákonníka), ich spoločná domácnosť spravidla predpokladá spoločné bývanie v jednej, alebo viacerých bytov.

Spoločná domácnosť predstavuje spotrebné spoločenstvo dvoch, alebo viacerých fyzických osôb, ktorý má trvalý charakter, a preto spoločnú domácnosť predstavuje len skutočné a trvalé spolužitie, v ktorom jej členovia prispievajú na úhradu a zaobstarávanie spoločných potrieb (nestačí teda napr. len príležitostná výpomoc domácnosti, spoločné trávenie dovoleníek a pod.), bez rozlišovania hospodária so svojimi príjmami.

Spolu žijúca fyzická osoba musí žiť v spoločnej domácnosti tak, ako by bola členom rodiny; vyžaduje sa, aby sa starala o spoločnú domácnosť.

Spolužitie sa považuje právom za trvalé, ak sú tu objektívne zistiteľné okolnosti, ktoré svedčia o úmysle viesť takéto spoločenstvo trvale, nielen na prechodnú dobu.

Stručne je možné všeobecne zhrnúť, že spoločnú domácnosť pre účely dedenia tvoria fyzické osoby, tvoriace spotrebné spoločenstvo, teda osoby ktoré:

spolu trvale (najmenej po dobu 1 roka) a na základe vlastnej vôle žijú, tak ako členovia rodiny, starajú sa o spoločnú domácnosť, spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby, spravidla spolu bývajú.

Výnimočné, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti tej, ktorej veci, aplikačná prax v jednotlivých odôvodnených prípadoch upustila od naplnenia všetkých vyššie uvedených všeobecných predpokladov vedenia spoločnej domácnosti.

V prípade maloletých osôb, trvale žijúcich v rodine, je treba v súvislosti s posudzovaním vedenia spoločnej domácnosti s prihliadnutím na konkrétne okolnosti zvažovať, či aj v prípade, ak nie je v plnom rozsahu naplnená ekonomická funkcia, nejde o spoločnú domácnosť, pričom dieťa žijúce v spoločnej domácnosti je povinné podieľať sa osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny a prispievať na úhradu potrieb rodiny podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Maloleté deti sú členmi domácnosti osoby, ktorá inak zabezpečuje starostlivosť o tieto osoby.

Preukázaním skutočnosti vedenia spoločnej domácnosti sú dôkazne zaťažení žalobcovia.

Správne prvostupňový súd konštatoval, že jedna a tá istá osoba nemôže vytvárať spoločnú domácnosť v dvoch domácnostiach samostatných. Teda pokiaľ manželstvo trvá a manželia sa podieľajú na úhrade spoločných potrieb, a teda žijú v trvalom spotrebnom spoločenstve, nemôžu založiť ďalšiu domácnosť, inú, v inom zložení.

Avšak nie je vylúčené ani aby viaceré manželské páry spolu vytvárali spotrebné spoločenstvo, resp. spoločnú domácnosť. Nemožno úplne vylúčiť naplnenie znakov vedenia spoločnej domácnosti v konkrétnom prípade, aj keď ide o vytvorenie spoločnej domácnosti tromi manželskými párami, pretože podstatná je okolnosť, či je vedená jediná domácnosť v zmysle spotrebného spoločenstva (napr. rozhodnutie 20 Co 386/2011 NS Praha).

Prvostupňový súd konštatoval, že žalobcovia v 2/ až v 4/ rade tvorili spoločnú domácnosť vlastnú a vzťahy medzi nimi sa spravovali príslušnými ustanoveniami zákona o rodine.

Žalobcovia 5/ 6/ a 7/ tiež si založili vlastnú domácnosť. Poukázal na to, že žalobcovia v 5/ a 6/ rade žili usporiadaným rodinným životom, spoločnú domácnosť nezrušili.

Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní so všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy. Súd musí byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne, kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia.

V danej veci prvostupňový súd neuviedol v odôvodnení rozhodnutia, z akých skutkových zistení vychádzal, keď dospel k záveru, že navrhovatelia v 2/ až 4/ rade tvoria samostatnú domácnosť a žalobcovia v 5/, 6/ a 7/ rade tvoria samostatnú domácnosť, keďže z vykonaného dokazovania nie je zrejmé, že by takéto skutočnosti skúmal a v tomto smere vykonával dokazovanie. Prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia nevysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, a z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil pri hodnotení, že žalobcovia v 2/ až v 4/ rade tvorili samostatnú domácnosť a žalobcovia 5/ 6/ a 7/ tiež založili samostatnú domácnosť, neuviedol, prečo tvrdenia žalovaných o vedení jednej spoločnej domácnosti považoval, za také, ktoré nepreukazujú vedenie jednej spoločnej domácnosti

Tak ako odvolací súd uviedol vyššie, nie je vylúčené, aby viacero manželských párov tvorilo spoločnú domácnosť. Rozhodujúca je skutočnosť, či žalobcovia vytvárali spoločnú domácnosť aj s porúčiteľom. Odvolací súd, preto rozhodnutie okresného súdu v súlade s § 221 ods. 1 písm. f/ zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Prvostupňový súd v ďalšom konaní vyhodnotením zisteného skutkového stavu, na základe výsluchu samotných účastníkov, prípadne vykonaní ďalších dôkazov posúdi rozhodujúce skutočnosti pre zistenie, či žalobcovia v 2/ až v 7/ rade tvorili spoločnú domácnosť s porúčiteľom najmenej po dobu 1 roka pred jeho smrťou. V rozhodnutí vysvetlí ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z ktorých dôkazov

vychádzal a akými úvahami sa riadil pri hodnotení spoločnej domácnosti. Dôkazné bremeno vedenia spoločnej domácnosti je na žalobcoch.

Odvolací súd v súlade s 212 ods.2 pís. b OSP zrušil aj súvisiaci výrok, výrok o náhrade trov konania v časti, v ktorej prvostupňový súd rozhodol, že žalovaným 1/, 2/ náhradu trov konania proti žalobcom 2/ až 7/ nepriznáva.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.